

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 117
van **GRIET COPPÉ**
datum: 12 januari 2018

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Woonzorgcentra - Betaalbaar en haalbaar cultureel aanbod

De laatste maanden was er heel wat te doen over kwaliteitszorg in woonzorgcentra (WZC's) in Vlaanderen. Uiteraard is 'zorg' als dusdanig niet de bevoegdheid van de minister, maar daarover gaat deze vraag niet.

Cultuur en de toegankelijkheid en betaalbaarheid van cultureel beleven, is zonder meer een extra waarde wat betreft de kwaliteit van het leven. Dat geldt van jong tot oud, van platteland tot stad, van nationaal tot internationaal, voor mensen met en zonder migratieachtergrond.

Als we spreken over 'kwaliteit' van leven in woonzorgcentra, dan ontbreekt een element in het geheel: cultuur. Bewoners van een woonzorgcentrum zijn - gezien hun zorgbehoefte - niet in staat deel te nemen aan toffe culturele events, zelfs in de eigen stad. Theater, film, dans, concert,... de fantastische cultuuragenda passeert als een flyer. Niet als een opgenomen waarde.

Uit diverse woonzorgcentra hoor ik eenzelfde verzuchting: men wil bewoners via het animatiebudget cultuur van een hoger niveau aanbieden dan de typische bingo, zangstunden en versleten crooners.

Maar wat beter is, blijkt niet altijd betaalbaar. Ook niet haalbaar soms omwille van technische vereisten of omdat WZC's niet weten waar ze nieuwe, inspirerende, betaalbare artiesten kunnen vinden.

1. Welke initiatieven neemt de minister om cultuur toegankelijk te maken, ook voor bewoners van een woonzorgcentrum?
2. Op welk portaal vinden de betrokken stafmedewerkers van een WZC mogelijkheden?
3. Krijgen WZC's via 'Cultuur' een portefeuille? Wordt er in subsidies voorzien?
4. Wat was het subsidiebedrag voor optredens binnen een woonzorgcentrum in 2016, 2017?
5. Hanteert de minister een diversiteitsbeleid betreffende cultuur voor woonzorgcentra en dat zowel intergenerationeel als intercultureel ontsluiting geeft?

ANTWOORD

op vraag nr. 117 van 12 januari 2018

van **GRIET COPPÉ**

1. Sta mij toe uw vraag toch even breder te benaderen. Samen met mijn collega minister Jo Vandeuren nam ik in april 2016 het initiatief om over onze beleidsdomeinen heen werk te maken van ouderen en cultuurparticipatie. Op Vlaams beleidsvlak zoeken we naar mogelijkheden om cultureel participeren door ouderen te stimuleren. Er bestaan al heel wat goede praktijken op dit vlak. Het komt erop aan deze zichtbaar te maken, zodat zij een inspiratiebron kunnen vormen voor andere. Via de subsidiëring en ondersteuning van zowel bovenbouw- als veldorganisaties (sociaal-cultureel werk, kunsten, erfgoedsector én spelers zoals de openbare bibliotheken en cultuur- en gemeenschapscentra), worden heel wat interessante en zelfs innovatieve initiatieven ontwikkeld en gerealiseerd. Zij brengen culturele expertise en creativiteit binnen in de woonzorgcentra.

Hierbij enkele concrete voorbeelden:

- Op 30 mei 2017 organiseerde het Departement Cultuur, Jeugd en Media in samenwerking met de stad Sint-Niklaas de conferentie 'Kunst doet Leven' over ouderen en cultuurparticipatie. In zeventien sessies konden deelnemers uit de cultuur- en welzijnssector proeven van een waaier van innoverende projecten, verhelderende lezingen, boeiende getuigenissen en actieve workshops. In vier van deze sessies kwamen specifieke voorbeelden van cultuurprojecten in WZC's aan bod.
- Op vraag van het paramedisch team van De Wending (zorggroep Orion), startte het cultuurcentrum de Warande samen met CultuurConnect een project om cultuur tot bij de bewoners van woonzorgcentra te krijgen. Hierbij worden hedendaagse technologieën als streaming en skype gebruikt om deze ervaring ook interactiever te maken zodat er meer betrokkenheid is bij deze bewoners zelf. In het experiment werden de bewoners van het woonzorgcentrum in hun eigen cafetaria onthaald zoals in een cultuurcentrum. Via livestreaming volgden zij op een groot scherm de voorstelling Gedeelde Smart, smartlappen en levensliederen in de Warande. Ook na deze voorstelling konden de bewoners – via Google Hangouts – in gesprek gaan met de artiesten.
- Het theatergezelschap Bad van Marie maakte met 5 acteurs, 2 techniekers en 1 regisseur en telkens met 25 bewoners en 25 personeelsleden van een rusthuis een voorstelling. Het werd telkens een sprookjesachtige theatrale wandeling doorheen de wonderlijke biotoop van het 'bejaardentehuis'.
- 'Take care' is een participatieproject van MUS-E Belgium en FARO. Take care is gericht op 17-jarigen en vertaalt het persoonlijke erfgoed van mensen, verbonden aan een regio en dit in een creatie. Telkens wordt er een klas jongeren verbonden aan een kunstenaar en aan een zorginstelling zoals een woonzorgcentrum of een psychiatrie.
- FedOS vzw promoot sinds jaar en dag KUNST +50 door kunstenaars ouder dan 50 de kans te geven hun werk te exposeren op verschillende plaatsen in Vlaanderen en Brussel. Hiervoor worden bijzondere samenwerkingsverbanden aangegaan met

als doel KUNST +50 in de kijker te zetten. In 2017 startten ze o.m. een pilootproject op om expo's te organiseren in ziekenhuizen en woonzorgcentra.

- De Zorgbib vzw en de Luisterpuntbibliotheek vzw worden door de Vlaamse overheid gesubsidieerd om een bibliotheek en dienstverlening op maat aan te bieden voor mensen die door hun zorgcontext niet naar de gewone bibliotheek kunnen gaan, zoals o.a. bewoners in woonzorgcentra. WZC's kunnen daarnaast ook een beroep doen op de bibliotheekwerking voor personen met een leesbeperking. Een rusthuis kan een gratis bruikleencollectie van 100 Daisy-boeken (of minder of meer) vragen bij Luisterpunt. Zelf titels kiezen uit de online catalogus kan, of beide bibs stellen gevarieerde pakketten samen op maat en vraag.
2. Er is geen specifiek portaal meer waar stafmedewerkers van een WZC een cultuuraanbod kunnen terugvinden. Informatie over cultuuraanbod kan je vinden bij Publiq vzw. Publiq verbindt mensen met activiteiten en met elkaar door ervoor te zorgen dat ze elkaar vinden. Samen met zijn partners legt publiq stapstenen zodat ieder op zijn manier kan deelhebben en deelnemen aan het publieke vrijetijdsleven.
 3. Er bestaat geen "cultuurportefeuille" voor WZC's.
 4. In 2016 en 2017 was er geen subsidiebedrag meer voorzien voor optredens binnen een woonzorgcentrum.
 5. Kiezen voor een Vlaams diversiteitsbeleid in woonzorgcentra is de bevoegdheid van de Vlaamse minister van welzijn. Een diversiteitsbeleid voeren in een woonzorgcentrum is de bevoegdheid van de inrichtende macht van die voorziening.

Net zoals voor de rest van de bevolking geldt, zijn sommigen ouderen erg kwetsbaar. Door hun achtergrond, sociaaleconomische situatie of toevalligheden in hun levensparcours bevinden deze zich in een situatie waar kansen beperkt zijn. We denken dan aan ouderen met een beperkt sociaal netwerk, ouderen in armoede of ouderen van buitenlandse herkomst. Om deze kwetsbare ouderen te bereiken stimuleer ik de culturele sector om nieuwe werkvormen en andere inhoud te ontwikkelen om cultuur tot bij deze kwetsbare ouderen te brengen.